

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 „ „ „ 2 „
15 „ „ „ 3 „

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracija in ekspedicija na
glavem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ 50 „

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 „ 20 „
za četrt leta . . . 2 „ 10 „

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stalnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Ogerski Čehi.

Na Ogerskem se vse pripravlja na volilni boj, ki Madjare jako skrbi. Deakovci, ki so dosedaj zvonec nosili, so prišli skoro ob vso veljavo in njihov malik, Deak, se celo brani prevzeti v Budapešti mu ponudeno kandidaturu, da bi ne gledal propada nekdanje svoje stranke, ki je toliko časa in tako ponosno vodila državno krnilo in v svoji oholosti nemadbarske narode — zatirala. Na Deakovo mesto stopil je sedaj Koloman Tisza, ki bode pa boje še hitreje ogospodaril, kakor Deak. Dokler je njegova stranka bila še v manjšini, se je nemadbarskim narodom prilizovala in dobrikala. Nadjali so se tedaj, da jim bode prišedša do vlade tudi dejansko pravična, zato so bili obljubili, da hočejo ministerstvo podpirati pri vseh občno koristnih državo zadevajajočih vprašanjih. A varali so se; nova liberalna stranka je proti nemadbarskim narodom še krutejša in nepravilnejša, kakor nekdanja Deakova.

Najhujša sila in največa krivica pa se godi sedmograškimi Rumuncem, ktere hočejo Madjari čisto zatreti. Vzeli so jim lastni deželni zbor, v katerem so kot večina prebivalcev imeli večino, ter jih združili z zborom ogerskim v Budapešti. Pa že po prejšnjem volilnem redu imeli so v ogerskem parlamentu silno malo zastopnikov, po novem pa bi jih imeli še manj, ker poglobitni namen Madjarov pri premembi volilnega reda bil je ta, da bi kolikor mogoče zmanjšali število rumunskih poslancev.

Rumunci se dosedaj niso vdeleževali zborovanja,

ampak ravnali so po zgledu vrlih Čehov, ki o sedanjem državnem zboru dunajskem nočejo nič vedeti. Pa kakor na Českem začela je tudi na Sedmograškem neka stranka siliti, da naj bi se Rumunci zborovanja vdeležili. Da bi se o tej reči dogovorili, imeli so te dni v Sibinju (Hermannstadt) deželno konferencijo, ktere se je vdeležilo 161 najveljavnejših domorodcev. K tej konferenciji pa ni smel priti, kdor bi bil hotel, ampak le tisti, ki so bili od kake občine, ali kakega društva nalašč izvoljeni in v Sibinju poslani. Predsedoval je vrli narodni voditelj dr. Ratiu. Najprvo so zbrani domoljubi izrekli svojo vdanost in zvestobo do najvišje rodovine habsburške, potem pa volili odsek 17 udov, kateri je imel pretresati vprašanje, se li Rumunci sedmograški hočejo vdeležiti državnih volitev ali ne. Odsek je v 4 urah svojo nalogo izvršil ter zbornici predložil 3 predloge. Večina odsekov je svetovala strogo držati se narodnega programa l. 1848 in ne vdeležiti se volitev; Dr. Borcia pa je predlagal, da naj volijo in zborovanja se vdeležijo ter v zboru soglasno ravnajo z Rumunci raztresenimi po drugih ogerskih deželah; odvetnik Preda pa je svetoval volitve se sicer vdeležiti, pa izvoljenim naložiti, da v zbor ne smejo iti.

Razprava bila je dolga in viharja; najprvo se je sklenilo, da se vsi brez pogodbe in solidarično podvržejo sklepu večine. Za vdeležbo govorila sta le dr. Borcia, ki je bil stavljal predlog, pa načelnik rumunskega kluba kološkega, Aleksander Lazar; vsi drugi govorniki priporočali so predlog odsekov večine ne vdeležiti se volitev, ki je bil z veliko večino tudi sprejet.

Ta sklep rumunske deželne konferencije hudo peče Madjare, katerim zlasti preseda to, da rumunska mladež na Dunaju je konferenciji očitno priporočila spominjati se rumunskih domorodcev, ki so v puntarskih bojih zoper madjarsko posilstvo zgubili svoje življenje in narodnih pravic rumunskih ne žrtvovati začasni ugodni politiki.

Tako imajo tedaj tudi unkraj Litave svoje Čehi, ki madjarom presedajo kakor dunajskim nemčurjem vrli Čehi takraj Litave. Vprašanje je le, kaj bodo storili drugi narodi nemadbarski? Dosedaj so se vdeleževali zborovanja v Budapešti, a dosegli so ravno toliko, kolikor slovanski zastopniki v zboru dunajskem t. j. nič. Bodo sedaj li posnemali zgled neprestrašenih Rumunccev? Zgubili ne bi s tem nič, pač pa bi Madjarom pripomogli k spoznanju, da so oni le manjšina prebivalcev ogerskih in da nimajo pravice zatirati nemadbarske večine. Kako lep prizor bi bil, če bi v novem parlamentu, ki se bode sošel meseca avgusta in od ktere pričačujejo rešenje iz zadreg, v ktere je madjarsko posilstvo in trinoštvo pripravilo deželo, sedeli sami Madjari ter se pri pomanjkanju nemadbarskih zastopnikov vjedali med seboj. Še lepši pa bi bil ta prizor, ko bi se ob enem ravno to zgodilo tudi v državnem zboru dunajskem ter nemško-liberalnim ustavovercem prepustilo, da bi sami zborovali. To bi jako pospešilo konec mednarodnega prepira, ker bi bili naši ustavoverci pa ogerski Madjari primorani sami podreti, kar so sozidali.

Pisma iz Carigrada.

Ljubi P.!

(Konec.)

Najvažnejši posel mi je bil trapistovske pritožbe izročiti in pojasniti c. k. avstrijsko-ogerskemu poročništvu. G. poročnik je velikonočno obhajilo pošteno opravil, njegov svetnik baron Herbert je goreč kristijan, zato ima že še usmiljenje tudi s Trapistom in me je res prav prijazno sprejel ter vso pomoč mi obljubil. So pa tudi osebe v poročništvu — sed minorum gentium — ki bi celo za ves svet nedolžnega samo v svoje ozidje zakopanega Trapista spred vrat zapodile, kakor mi je eden dosti jasno omenil, ko je dejal, da vse te pritožbe ne brigajo poročništva, ampak naj se v Banjaluki končajo. Pa vse to sem razodel g. bar. Herbertu, ki je pa nasprotno obljubil, kakor tudi g. poročnik sam vpricho ravno tiste prvič tako čudne osebe, da bodo skušali, kolikor se bo dalo, vse tukaj poravnati.

Ker ne znam ne turškega ne francoskega,

bi sam nič ne mogel opraviti s turškimi oblastnjami, zato mi je g. poročnik rekel, da se smem vrniti, ker dana pojasnila, celo pisana, jim bodo podlaga; ako bode še kaj treba, lahko o. prior zopet piše. Kdo je bil tega naznanila bolj vesel, kakor jaz. Trije dnevi, kar sem tu imel opraviti, so mi bili pač zoperni in do čistega sem se prepričal, da za diplomatična opravila nisem, toraj Carigrad ni zame, tukaj je namreč vse turško in grško, ali francosko, jaz pa nobenega teh jezikov ne znam. — Tudi nisem vaje po imenitnih sobah hoditi, še manj pa turško se vklanяти, ker sem čisto neznan človek, kakor kako ciganče, ki vandra spod smreke pod hrast ali v kako duplo. Zatoraj bom v ponedeljek po sv. Trojici šel v Adrianopol in ako mi boš kterikrat kaj pisal, le piši „ins kathol. Missionshaus in Adrianopol via Agram-Varna-Konstantinopol. — (Via Triest hodi pošta dokaj počasneje, vsaj za 1 teden, zato je boljša zgornja pošta.)

Avstrijska vlada močno podpira katoliške vstave v Bosni, in ta podpora pri Turcih zbuja neopravičen sum, da ima avstrijska vlada svoj namen s Trapisti, in okoljšine se bodo

javaljne zboljšale, utegnejo se še marveč pohujšati za Trapiste v Bosni. Kdor pozna Turško, ta ve, da vsi opatje in priorji trapistovski bi se ne bili podstopili tega dela, še manj pa bi se bili izpostavili tolikim težavam in smrtnim nevarnostim, ako bi jih domač konzul ne podpiral.

Tudi ljudstvu se kaže še slabša prihodnost; kmalo celo zemlje ne bodo smeli obdelovati in nobenega zaslužka ne bo, ker tujci bodo se košatili po njihovi domovini.

Pa pustimo drugo; še od Carigrada kaj! Prvo, Bog me varuj še kterikrat opraviti imeti s turškimi uradniki, ki so splošno jako nevedni in surovi ter oholi. Pa tudi té pustim ter ti povem, da tukaj po vseh cerkvah šmarnice obhajajo, pa ne tako sijajno in ljubko, kakor po Kranjskem. Kranjci ste pri vseh težavah vendar še srečni. Vidim, da ljudje po premnogih krajih na Ogerskem, Hrvatskem, Dalmatinskem, posebno pa po Turškem težko težko rijejo naprej s telesnim životom, ah, kako slabo pa z dušnim! Po sedanjih skušnjah smem z dobro vestjo in popolnim prepričanjem reči, da toliko in tako vredjene dušne hrane, kakor je na Kranjskem, nima celi avstrijski iztok in

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. junija.

Avstrijske dežele.

Cesar se jutri iz Išla vrnejo nazaj na Dunaj, kjer se bodo pričele ministerske konference o skupnem budgetu. Izmed ogerskih ministrov se bosta teh konferencij vdeležila ministerski predsednik in denarni minister. — „Politiki“ se telegrafuje, da cesar ne gredo v Ems, dasi se je poročalo, da na nekem tamšnjem gradu že pripravljajo stanovanje za presvitlega gosta. Ker cesar ne obiščejo cesarja Viljema in cara ruskega, začeli so pa neki listi pisariti, da ju bode obiskal nadvojvoda Albrecht.

Andrassy je menda zaradi svojih zaslug za novo španjsko kraljestvo postal španjski Grand, tako poroča „Aug. Allg. Ztg.“.

Moravski nemškutarji so se kaj radi šopirili s svojimi nemškimi „Parteitag“. Letos so ga hoteli sklicati v Novem Jičinu, pa meščani so mu odgovorili, da zaradi posebnih razmer ne morejo delati nobenih priprav za ta „Parteitag“. Brnski nemčurski listi pa rotijo novojičinsko politično društvo, da naj si na vso moč prizadeva rešiti čast Novega Jičina. Ti ljudje si tedaj štejejo v čast, da smejo preskrbeti prenočišče postopačem, ki po našem cesarstvu širijo prusko kulturo.

Vnanje države.

Pruska samostanska postava je bila 31. maja od cesarja potrjena.

Vratislavski škofi, ki ima velik del škofije svoje na Avstrijskem, ima tudi poglavitne svoje dohodke od grajščine Johannisberg. Pruski listi trdijo, da skoro vsa posestva so nakupili vratislavski škofi, da toraj tudi pruska vlada ima pravico do dohodkov te grajščine, ktero bo po tem takem Avstrija od Pruske morala odkupiti, če se utegne škofija razdvojiti v dve škofiji. Bismark je že velikokrat pokazal, da denar rad vzame, kjer koli ga najde.

Izvirni dopisi.

Iz Tržica, 5. maja. Most, ki pelje iz ulic k farni cerkvi, se nam je začel podeirati. Pred 14 dnevi bila je zaradi tega mosta soseskina seja, pri kateri so pa nekteri tukajšnji modrijani trdili, da bo še 100 let stal.

jug, in kolikor zamorem sklepati iz dušnega pastirovanja tukajšnjih frančiškanov, ki vsi posnemajo italijansko šego, tudi sama Italija ne, toraj gotovo tudi ne francoska dežela, ter Španija, ki posnemate Italijo.

Naj toraj Slovenci Boga hvalé za tako obilno dušno hrano ter jo obračajo dušam v živež, sicer se jim zamore mesto pogače dati ovsenjak ali kamen. Prepričal pa sem se tudi, da duhovni menda nikjer ne uživajo tako splošne časti in veljave, kakor po Kranjskem. Pod dobro drevo se rado hodi sadje pobirati.

Tukajšnji oo. misijonarji morajo znati mnogo jezikov. V Sancta Maria se zamoreš spovedovati v 10 jezikih: Latinski, italijanski, turški, grški, albaneški, srbski, francoski, angleški, nemški pa poljski. Nek pater, došel nalašč iz Poljske pred 3 leti zavolj nemščine in poljščine, spoveduje v 6 jezikih, naučil se bo še srbski, in kmalo bo znal skor vse tukaj potrebne jezike. Slovan je zato res prav korenjak, ne tako Italijan in drugi. Poljakov pa je po Turškem toliko, da bi sami ti državo zamogli v nevarnost postaviti, ako bi hoteli kako zaroto snovati. Frank za tujca že pone-

Na sv. R. Telesa dan pa zvečer ob 5. uri se je sosedla njegova desna stran, po kateri so bile napeljane cevi, ki vodo na grad spravljajo. Velika sreča za nas je bila, da je bilo na sv. R. Telesa dan deževno vreme zabranilo procesijo, ker gotovo bi se bila zgodila velika nesreča. Možaki so namreč vajeni med evangelijem, ko čakajo sv. blagoslova, posedati po obstranskem mostovem zidovji, ali sicer na-nj se naslanjati. Gotovo bi bili tudi letos to storili in most bi bil z njimi vred šel v Bistrico. Veliko bi se jih bilo pobilo, tudi mrtev bi bil znal kdo ostati, liberalni listi pa bi bili imeli zopet priliko, kakor unidan pri nesreči v Judendorfu, hujskati zoper katoliške procesije, dasi bi nesreče nihče drug ne bil kriv, kakor naši mestni očetje, katerim se pa po večini ne more očitati, da bi bili narodni klerikalci. Zdaj delamo čez ostale razvaline lesen most, da bomo začasno morali čez hoditi.

Od Ljutomera, 4. junija. (Učilna, — „ljutomersčina“; v Ameriki; — hvaležnost.) Pred tremi leti razdelila se je šolska mladež v Ljutomeru po spolu. Poduk dečkov ločen je od dekliškega. Trebalo je več učiteljskih moči in več prostora, več sob. Kar se tiče prvega, še do zdaj se nije posrečilo vse popolniti; a ozirom na drugo bila je šola že prvlje, še pred ločenjem, v dveh različnih poslopih; sedaj moralo se je še priskrbeti tretje. V to svrhu porabila se je stara „mežnarja“. Ker pa je ta okolnost iz več ozirov zelo neprilika, nije ostalo drugega, nego da se omisli povse novo poslopje. Nujnost tega kazala se je iz tega gledišča, ker se namenja šola še razširiti. Šolski nadzornik, ko je zadnjič bil v Ljutomeru, obljubil je na to delati, da dobi trg (z okolico) krom petrazredne ljudske šole i meščansko učilno.

Razun tega dovoljeno je v Ljutom. fari ustrojenje nove šole: na Cvenu in v Runčeto-vej grabi. Tore dve selski. Zdaj se morajo najprvle sozidati poslopja, po tem pa bo treba učitelja priskrbeti. Neki kmet je rekel, „da bodo morali ali prav mastno plačevati, ako želé učitelja dobiti in imeti, — ker kdo bo jim šel v te kraje učiteljevat, ko še v Ljutomeru vedno manjka učiteljev? — ali pa bodo morali jemati rezerviste za učitelje, kakor v dveh sosednih farah.“ Zadnja dva kraja pa se s krajem projektiranih šol še meriti ne moreta. Oba sta prav lepa. Tam učitelja iščejo,

službe razpisujejo leto za letom, pa — nič ne dobijo.

Že nekoliko let sem delajo Ormužanci in Petujčani na to, da slovito „ljutomersčine“ pokopajo ali vsaj potamnijo; težko gledajo, da skoro vse vino iz slov. goric — celo hrvatska vina — roma po svetu kot „Luttenberger.“ Radi bi, da bi bil „Fridauer“ ali „Pettauer.“ V ta namen hoteli so dobro porabiti — kolikor bi se dalo — razstavo v Petuju. Tam je namreč pri vhodu stal postrežček z nalogom, da podari vsakemu obiskovalcu listič, kjer so bili tiskani vsi vinski vrhi „petujskih“ goric; med temi imel je i ljutomerski „vrh“ svoje mesto. Pa — „Fr.“ ali „P.“ neče prinašati toliko denarja. — Spet so prekošeni, ker se je ljutomerski tržan, g. Steyer, oglasil za razstavo v Filadelfiji z „ljutomersčino.“ Mogoče, da i oni ne bodo doma ostali. Sicer pa je takšno tekmovanje prav dobro in hasnovito narodnemu gospodarstvu.

Ljutomeri — recte: ljutomerski občinski („narodnega“ trga po večini nemčurski) zastop — so pač hvaležni ljudje. Spomnili so se svojega starega prijatelja in bivšega bilježnika v Ljutomeru, g. Högelsberger-ja. Poslali so mu v Lipnico, kjer že 5 let notaruje, deputacijo z diplomom, imenovavši ga za častnega tržana. Pri sladkej kapljici nazdravljaj se je — pravi „Gr. Tagesp.“ — „deutsche haltung als echt deutscher mann.“ Njegovo „uneigennütziges wirken“ bilo je to, da je krčil pot bismarkijanstvu. Kaj pa — blagega spomina dr. Gottweis? Dediči pokojnikov, kojih je v trgu veliko, nočejo mu postaviti nikakega spominjka, rekši: naj to stori občina in njej je dolžnost. Tudi ta, kakor se zdi, ne zmore hvaležnosti. Blagi pokojnik je — da več zaslug ne navajam — volil 8000 glđ. za učitelja na ustanoviti se imajočej obrtniški šoli (mesto koje postal je 1 razred realke), ustanovil je bolnišnico in več drugih koristnih naprav. Že bi dotičnike morala uha boleti, ker se ta slučaj vedno trobi. Menda so že oglušeli? Podoba je.

Pristavek: Iz vsega tega nam je razvidno, da v Ljutomeru prav po nedolžnem nekoga sumničijo za pisatelja omenjenega spisa.

Vred.

Iz Celovca, 2. junija. (Okolica celovška.) Malo ktero mesto ima tako lepo okolico, kakor Celovec. Posebno pa bližnje jezero spre-

huje, zdaj je Poljak na vrhuncu. Celo mene je neka žena pitala, sem li Poljak in ako bom tukaj ostal, v samostanu namreč. Po vseh železnicah so viši vradniki — Poljaki. V Varni je prašal o. Luigi nekega Poljaka pri železnici, zakaj ni ostal na Francoskem, kjer je popred bil? Odgovoril mu je prav odkritosrečno. Tam ne bil bi nič, tu sem pa že kaj, pa upam biti še več. Istina pa je, da Poljci, namreč izseljenci, ki so bivali po Francoskem, so slabi kristijani, in v duhovnem življenji nobene časti ne delajo Slovanom. Pa saj Turki sami tacih Poljakov nimajo za pravi izvirni obraz Slovanstva. Nekaj enakega se bojim pri Srbih. Po Donavi sem skušal v pogovor priti z nekim častnikom srbskim, ki je prav gladko govoril francoski. Po raznem pogovoru o zgodovini srbski nabodem vero, da bi zvedel od njega, kaj mislijo te vrste ljudje o katoliški veri. Čudno se mi je zdelo, da se ni nič kaj trdno držal pravoslavne svoje vere, in je katoliški samo nenasiťljivo željo očital, vse ljudi pod svojo zastavo spraviti. Mislim sem, da taka mehkota izvira samo iz francoske omike, ker je bil na Francosko poslan, kakor drugi oficirji

srbski, ali nenadoma mu uide neka beseda, ki mi je prižgala lučico, ozrem se po njegovem srcu, in našel sem, da je čisti naturalist, brez misli na Boga in više duhovno življenje. Gorjé Srbiji, ako bode imela tako više vojaštvo, in više uradnike sploh. Staroverska učenost pa jih celo zavrntti ne more. Sploh je pa turška, romanska in srbska olika le francoska vnanja politura brez olikanega srca. Ljudstvo se mi smili, ker srka zgled vikših.

Carigrad ima okoli 100 tisuč kristijanov, katerih je tretjina katoliška. Novo razkolniški Armeni nočejo biti zedinjeni s pravimi razkolniki, nekteri le pravijo, da jim Hasoun ni po volji ter žele, da bi si sami svobodno volili nadškofa. (Deus eos illuminet, et sumat volumen de oculis eorum.) Molite še po Slovenskem za-nje, saj je Slovenija v molitvi za zedinjenje razkolnikov prva in naj več storila. Teh revežev je lepo kardelo in so najbogatejši kupci Carigradski med njimi. Nekaj me je čez vse razveselilo. V Carigradu našel sem odrastik onih Patrov v Adrinopolju. Neki O. Hijacinto ima že zedinjenega grškega popa in še dva zedinjena grka; on hoče napraviti

hajalce na-se vleče. Lansko leto je vozil še majhen parabrod ljudi po jezeru. Za en forint si se lahko celi popoldan okoli jezera peljal. Letos tega ni več, kajti omenjeni parabrod se je nekoliko pokazil in je bil tudi premajhen; zato ga je dalo društvo, katerega lastnina je, popraviti in za 6 metrov podaljšati, tako da bo lahko 100 oseb na njem prostor imelo. Ako se hočeš po jezeru voziti, moraš sedaj dobiti čoln. Bližnji kmetje imajo vsi pravilne čolne; za par desetice ti ga posodi in voziš se z njim kakor dolgo ti je ljubo. Ob nedeljah se vlečejo cele trume Celovčanov proti jezeru; tedaj pa nobenemu ne priporočam čoln najeti, ker njihov lastnik porabi priložnost in v svoji tarifi strašansko poskoči. Bolje je druge dneve porabiti za izlet, ker tudi gostilnice niso tako napolnjene in naročene reči koj dobiš; v nedeljah pa moraš dolgo na vse čakati in včasih te še celo pozabijo. Kedar se po kanalu do jezera pripelješ, imaš na desni na malem holmici ličen gradiček z imenom „Marija Loreto“. Od tukaj pregledaš največji del jezera in vas krasen je ta izgled! Ni čuda, da je ta gradiček cesarjeviču Rudolfu, ko je bil pred dvema letoma Celovec obiskal, tako dopadal, da ga namerava kupiti. Ob jezeru so povsod krasne pristave tukajšnjih plemenitašev in bogatincev; dalje na desni pa vojaška učilnica za plavanje. Za civiliste je tudi narejenih veliko utic, da se lahko kopljejo. Na levem bregu, kamor največji del obiskovalcev zahaja, je pa najboljša krčma v tem kraju. Prav kmečka hiša je, in menda ravno zavoljo tega jo meščani radi obiskujejo. Prebivalci so Slovenci, kakor povsod v okolici celovški, vključno vsemu napenjanju nemškutarjev, kateri jih hočejo po vsej sili germanizirati. Bog daj, da bi se še znanprej tako hrabro branili, kakor do zdaj, potem pa z Bismarkovim mostom do Adrije ne bo nič!*)

Tudi pri tej gostilni so narejene utice za kopanje. Ako kaj piješ, ne pij vina, ampak pivo in če je še tako slabo. Vino Korošci dobivajo večidel iz spodnjega Štajera, posebno od Maribora; pa kakošno je vino tam, in kakošno tukaj! Korošci preveč radi popravljajo vino. Zato tujci nečejo piti tukajšnjega vina; domačin ga pa prav rad srka, akoravno je

*) Če nas niso ponemčili do sedaj, nas tudi poslej ne bodo, ko se narodnosti svoje čedalje bolj zavedamo. Vred.

drugi dan bolan. Zategadelj štajarski Slovenci pravijo: Korošec ne pije družega vina, kakor „rihtanga“, zato, da ga potem glava boli. Ali jim je ta bolest res prijetna, ne morem povedati.

Še dalje na levi strani jezera je še ena gostilnica; ako pa hočeš to obiskati, spravi se kmalo od doma; ker če se gori kaj časa zamudiš, tako da te noč prehiti, imaš zelo sitno, dasi ne ravno nevarno vožnjo, kajti ker proti večeru je zmeraj veter na jezeru in valovi prizadevajo dosti truda.

Domače novice.

V Ljubljani, 8. junija.

(Bralcem in prijateljem našim na znanje.) Odgovorno vredništvo „Slovenca“ prevzame od današnjega dne naš sodelavec g. J. Aléšovec.

(Sodnijski ukaz.) Bivši odgovorni vrednik „Slovenca“ g. Pevec je dobil od sodnije ukaz, da ima nastopiti kaznen 8 dni zapora. Ker je pa zelo bolehen, bo prosil odloga. Ob enem je ukazano vredništvu „Slovenca“ v 12 dneh plačati 300 gold. v ubožno kaso, sicer se bo ta znesek od kavicje „Slovenčeve“ vzel. Vse to je dokaz, da nas sl. sodnija mora zelo ljubiti, ker nas njena roka tako občutljivo zadeva. Zato naj nas pa prijatelji naši ne le ne zapusté, ampak tudi dalje še krepkeje podpirajo.

(Nesreča.) Tukajšnjega bukoveza A. K. pridejo včeraj zjutraj klicati prijatelji, da bi šel, kakor so se bili prejšnji dan dogovorili, z njimi na sprehod. Trkajo in trkajo, a nobene ni, zato skuša eden vrata odpreti, ki se res odpro; a iz sobe buti hud plinov duh, prijatelji gredo k postelji, tresenje nezavednega, potem ga neso iz sobe na prsto ter pošljejo po zdravnika. Ko se omamljeni nekoliko zavé, ga preneso v bolnišnico, kjer se bo menda ozdravil. Preiskava je pokazala, da je bila pri plinovi cevi železna zagozdica odtrgana in tako je puhtel plin v sobo in prodajalnico. Kdo je to zagozdo ali žebliček odbil, se še ne ve.

(O tako imenovani „kranjski kupčijski zbornici“ nekaj.) V zadnji seji te čudne skupščine je predsednik in žitni trgovec g. Al. Dreó vendar se spominjal velikega dobrotnika te zbornice, bivšega ministra Banhansa, in predlagal, da naj se mu izreče zahvala za njegovo dobroto. Mi smo pričakovali, da se bo to že prej zgodilo, kajti Banhansu se imajo Dreó in njegovi tovariši zahvaliti, da vključno vsemu,

kar se je pri volitvah zgodilo, so vendar-le smeli sestaviti se kot „kupčijska in obrtniška zbornica kranjska.“ Pozno tedaj, pa vendar prišli so s svojo zahvalo. — Bolj mikavno je to, kar je „podpredsedniku“ g. Lukmanu v isti seji na misel prišlo. On je namreč pritožil se zoper sedanja zastopnika te zbornice v dežel-nem zboru kranjskem, gg. Horaka in A. Lavrenčiča, ki sta bila v zbor poslana še po prejšnji pravilno in postavno sestavljeni kupčijski zbornici. Izrekel je, da se ne obnašata po volji te zbornice, da zbornica toraj z njima ni zadovoljna, ker sta vedno z narodno stranko glasovala in v zadnji seji, ko je dr. Schrey napadel Slovence, češ, da spodkopujejo domačo obrtnijo, celo iz dvorane pobegnili. Sled-njič obžaluje, da zbornica zdaj še ne more poslati svojih poslancev v deželni zbor. — To vse je še čisto naravno, mi se g. Lukmanu ne čudimo, da s sedanjima poslancema zbor-nice ni zadovoljen, ker nista nemčurja. Ali bolj čudno, naravno rečeno, nerazumljivo se nam zdi, kako da more g. Lukman govoriti, če nič ne vé, kako da gosp. Dreó ne popravi tega, kar je g. Lukman govoril! Saj vendar živita oba v Ljubljani in vesta, kako in kaj se je godilo v deželnem zboru! G. Lukman graja poslanca **A. Lavrenčiča**, da je gla-soval z narodnjaki in mu celo očita, da je pred dr. Schreyem pobegnil iz dvorane. Predsednik g. Dreó posluša to, vsi drugi „od-borniki“ pritrdijo temu, kar g. Lukman go-vori, in „Laib. Ztg.“ in „Tagblatt“ vse to tiskata! Za božjo voljo, kje imaste spomin, kje ste imeli ušesa in oči! Če ne veste, kaj se je v deželnem zboru godilo, vsaj ne stezajte jezikov, da svet ne bo spoznal, kako nevedni ljudje sedé v kranjski kupčijski zbornici. Kajti — odprite vsaj zdaj ušesa in oči — gosp. A. Lavrenčiča, poslanca kranjske kupčijske zbornice, ves čas ni bilo v deželnem zboru, ker je bolan, toraj ni mogel glasovati vedno s Slo-venci in pobegniti pred dr. Schreyevim napadom iz zbornice. Če bi bil nazoč, bi bil gotovo oboje to storil, tega smo prepričani, a zdaj ga po krivem natolcujete. Kako pa more podpredsednik „kupčijs-ke zbornice“ tako neveden biti, in kako si upa to nevednost javno pred ves svet obesiti, tega mi ne razumemo.

nov red, ki bi bil v namenu prav enak Adri-no-poljskemu, samo da bi delal le za zedinjenje Grkov, fará pa bi ne sprejemal. Ima v ta na-men tedi ženski red, ki uči mladino; pa revež je čisto brez premoženja in mora za vse ude-skrbeti; res se mu hudo godi, pa ima stano-vitno zaupanje v Boga in iz zrnica izraste drevo, ki sad daje obilen. Pa Pater — pravi siromak — še zadolžen, pa vendar, zlasti polj-skim duhovnom pomaga z zadnjim vinarjem, da, celo prosit gre za-nje, da jim n. pr. pre-skrbi vozno karto za daljno vožnjo itd. Rekel mi je: So trpinci zavoljo vere, ako bi hotli razkolniki postati, kako dobro bi se jim go-dilo! Po rodu je Italijan, bivši dominikan, pa z dovoljenjem sv. Očeta oprosteno, ker bi sicer ne mogel svojega namena spolnovati. Obljubil sem mu 1 kelih, 1 ciborij, 1 lampo, 1 kadil-nico, 1 velum in kaj vesel je bil, ko sem re-kel, da je vse prostovoljni dar Slovenskih do-brotnikov. O sv. Cirilu pa tukaj skoro nič ne vedo; pa za Grke tudi ni treba vedeti, ker jih nista ta dva spreobrnila. Ravno ta ubogi Pater pa je prav z menoj enakih misli, da treba je zgodovine patrijarhata carigradskega,

če hočemo kaj doseči; pravi, da celo Bolgari (razkolniki) želé tako knjigo ter gledajo na katolike, naj bi jo izdelali, ker sami nimajo moči za tako delo. Res bo precej težavno. Tudi Ti boš moral pomagati; treba bode iskati virov, ti so pa po vsi Evropi raztrošeni. Ko Phociusa začnem brati, bom napisal imena virov, tam naznanjenih, ter obrnil se do dr. Hergenröthera, kateri bo imel v ta namen kaj tvarine. Ako Bog da, se bo ta tolikanj potrebna knjiga izdelala. Ljubljanski uče-njaki pa imajo lepo priliko preiskovati vire, kar vsacega posebej lepo prosim.

Ljudstva je po ulicah begajočega (ne ho-dečega) vsak dan od rana do večera kakor v Ljubljani somajne dneve; človek ne ve, kam bi se ogibal, ako ne pazi skrbno, že se začene. Naj bolje je stopati za kako osebo obširno ali po svoji širokosti ali po kakem bremenu na hrbtu, če tudi počasi gre, ker sicer se z ved-nim ogibanjem zgubi veliko časa. Tlak me-stni pa je, kakoršen je bil v Ljubljani najslabši pred 50 leti.

Cerkveni prazniki pa nimajo take moči, v sebi, kakor v čisto jednovernih krajih. Razun

nedelje se Grki in katoličani vedno ločujejo zaradi zastalega koledarja in tako ima en del cerkvene slovesnosti svoje, zunaj pa je vse delavnično, kar vso dušno povzdigo kar tlači. Prav tako se mi je zdelo o veliko-sobotnem vstajenju vse pol praznično, pol delavnično; duh se ne dviga, kakor bi bilo treba. V ne-deljo zjutraj zgodaj pa je vstajenje zares pre-krasno veličastno, duha nič ne mori in sve-tega ne tlači. Že na Gorenjskem sem bil nevoljen zavolj sobotnega vstajenja, ko sem popred videl na Dolenjskem vstajenje ob ne-deljah in čutil mogočen vtis.

V Carigradu bi pač lahko ostal ker služ-bo bi imel v Koloniji poljski, ki si je cerkev sozidala in bi za duhovna rada dobila koga svojega jezika. Dobilo bi se tudi še kaj dru-zih opravil, ali tukaj se razen O. Hiacinta nikdo ne zmeni za zedinjenje, zato sem za zdaj sklenil iti v Adrianopolj. Adrianopoljci imajo zaveze in znanje; pošta je tudi tam, pa železnica v Carigrad. Vsim poklon in pozdrav!

Razne reči.

— Iz Ljutomera se nam k dopisu ondod v 63. šte. „Slov.“ sledeče pojasnilo pošilja: G. dopisnik, ki sam v poslednjem času ni bil preveč delaven za narodno reč, ni prav storil, da je s svojimi „sanjami“ pikal tukajšnje domoljube. Vsaj dobro zna, v kakošnih okoliščinah živimo, kako neugodne so okoliščine baš zdaj za društva, zlasti za čitalnice; da je pa naša čitalnica nekoliko utihnila bila, vzrok tega naj se nikomur tukajšnjih domoljubov ne pripisuje, marveč naj se vsak sam (tudi dopisnik) na prsi trka, rekoč: Mea culpa. Da se pa politično društvo osnuje, naj blagovoli g. dopisnik sam najprvo agitirati. Boljše bo storil, kakor da je našega poštovanega g. župnika, ki je še tako malo časa tukaj, in kateremu se nič bistvenega v zadevi narodnosti očitati ne more, tako po nepotrebnem (ali vsaj brez velikih vzrokov) začel pikati.

— Stolp pogorel. Iz Koroške Bele na Gorenjskem se nam poroča: 1. junija zvečer je tukaj razsajala huda nevihta. Bliskalo in treskalo je, da je bila groza. Ob pol desetih treščil v stolp stolne cerkve, ki se vname in in začne goreti. G. župnik Plemelj je bil ravno izpovedal neko žensko, ki se je vsedla v prvo klop, g. župnik pa je pokleknil v zadnjo ter je hotel počakati, da bi bila ploha nekoliko pojenjala. Cerkvenik je bil hudi uri odzvonil, ter že odšel domov, ko je v stolp treščilo. Vrnivši se v cerkev, najde g. župnika nepremakljivo v klopi kleččega, ki se je po dolgem rukanji in klicanju toliko zavedel, da je vprašal, kaj je in če ima še podplate na nogah. Prišli so še nekteri možje ter spravili ga v farovž, kjer se je čutil toliko močnega, da se je sam hotel spraviti v posteljo. Ko pa ljudje odidejo, se zgrudi na tla, pa je kmalo zopet okreval. Na rokah in na eni nogi je bil od strele nekoliko ožgan, tudi spodnja obleka je bila posmojena, gornja pa čisto nič. Stolp je med tem gorel in le požarni stražijavski se je zahvaliti, da ni pogorela tudi cerkev pa cela vas, kjer je hiša pri hiši. Vsled hudega deževja narasle so bile tudi vode ter trgale obrežje pa mostove in napravile veliko škode.

— Mil. g. Dobrila, škof parentinski, je imenovan za škofa tržaškega in škofija parentinska se bode boje s tržaško za zmerom združila. Tudi se nam z Dunaja poroča, da škofje za 4 izpraznjene stolice avstrijske, namreč ljubljansko, tržaško, kotorsko in kraljevo-graško, bodo od papeža v konzistoriju 26. junija že prekonizirane.

— Grof Ferdinand Brandis v Mariboru je postal komander papeževega reda sv. Gregorija in telegrafov predstojnik g. Kralj je dobil viteški križec istega reda. Blagi grof je vrl podpornik naše katoliške reči in mnogoletni predsednik kat. društva v Mariboru.

— Iz Dunajskega Novomesta zve-mo, da je veliki (A) zvon za Št. Peter bil v soboto srečno vlit, ravno tako oni za Košano.

— Brezbožni dijaki so bili unidan v Antverpenu hudovoljno pogasili voščene sveče, ktere po ulicah prižgó, kadar duhovnik sv. obhajilo nese h kakemu bolniku. Ta zlobnost je bila ljudstvo tako razkačila, da je kar tam začelo poredneže pretepati. Zlasti ženstvo je bilo hudo razburjeno. Dijaki so bežali ter se v šolskem poslopji poskrili pred ljudstvom, ktero se je vse razsrjeno zbiralo okoli poslopja. Še le, ko je policija prišla in dijake vzela v sredo med se, zamogli so iti domov. Župan in mestni predstojniki skušali so ljudstvo potolažiti in policisti so bili pozneje zavarovali

bližnje ulice, pa ljudstvo je bilo na večer zopet prišlo k šolskemu poslopji ter je pobilo vsa okna. Kedar hočejo liberalni listi kaj doseči, se vedno sklicujejo na ljudstvo, češ, da ono hoče to imeti. Bomo videli, če bodo ti listi ostali dosledni ter vladi priporočali, da naj ustreže zahtevam katoliškega ljudstva ter ne pripušča več tako surovo žaliti njegovega verskega čutila.

— Procesija sv. Reš. Telesa brez najsvetejšega zakramenta. V Affinghausenu na Westfalskem že čez 100 let procesijo sv. R. T. obhajajo na praznik presv. Trojice. Letos se je bilo sošlo silno veliko ljudstva, ki je v cerkvi odpelo pesem: „Trdna naj bo krstna obluba“, potem pa v prelepi procesiji med slovesnim zvonjenjem in pokanjem možnarjev s cerkvenim banderi in sv. pesmi prepevaje, počasi pomikalo se po polju in ulicah. Vsem se je bralo na obrazu kako srečni so, da tako očitno smejo spoznati svojo vero pa zvestobo in spoštovanje do katoliške cerkve. Le presvetega Rešnjega Telesa ni bilo. Štirje možje so sicer nosili nebes, a oko je zastoj iskalo duhovna, ki bi bil nesel presv. R. Telo. Ko je ljudstvo slišalo zvončekati, je povsod pobožno poklekovalo pa jokalo, kajti čeda je brez duhovnih pastirjev, ktere je pruska sila ali zaprla ali pa izgnala v pregnanstvo. Iz bližnjih far pa tudi ne sme priti noben duhovnik, da bi opravljal službo božjo. Pred altarji, ktere so bili po stari navadi postavili, je neki mož bral sv. evangelij in neki drugi je opravil druge navadne molitve. Vrnivši se v cerkev so z zahvalno pesmijo sklenili to svojo službo božjo. Katoliške cerkve na Pruskem tedaj še ne bo tako hitro konec, kakor se Bismarku dozdeva; kajti vse priča, da preganjanje tudi na Pruskem katoličanov ne slabi, ampak oživlja in krepi!

— Dobri odgovor. Kralj Friderik Viljelm je poslal enemu svojih polkovnikov, ki je bil izvrsten vojščak, pa ni posebno dobro z denarjem shajal, lepe bukvice, v kterih je bilo pa namesto listov 500 tolarjev. Ko kralj malo potem sreča polkovnika, vpraša ga: „No, polkovnik, kako so se Vam dopadale bukve, ktere sem zadnjič poslal?“ „Prav izvrstno“, glasi se odgovor, „komaj že čakam družega zvezka.“ K njegovemu godu mu je kralj poslal pričakovani drugi zvezek, ali z opombo, da je delo s tem končano.

— Živalsko govorjenje. Abè princ Salski je bil zelo grd; ko je necega dne prišel na dvor Ljudevita XV., so se mu dvorniki posmehovali in eden je djal tako glasno, da je princ slišal: „Ezop na dvoru“. Abè pa zavrne: „Gospodje, velika čast za-me, kajti Ezop je storil, da so živali govorile.“

— Berač po noči in po dnevi. Gospoda, ki je šel zvečer skoz mešto, je berač prosil malo ostro za miloščino. Gospod pa je bil jezen, ter je djal: „Kako morete pri temi tako napadati človeka in beračiti po noči?“ Berač se je prestrašil, vzela je klobuk z glave, ter je ponižno rekel: „Milostljivi gospod, saj tudi po dnevi beračim.“

— Zbor debeluhov. Osmi letni zbor ameriškanskih debeluhov se je sošel po stari navadi v Gregory Point. Družba šteje 96 udov vsak tehta najmanj 2 cent. Predsednik je bil zbran najdebelejši, sicer še le 22 let stari, 5 čevljev 4 palce visoki William Perkins, tehtajoči 369 funtov.

Eksekutivne dražbe.

10. junija. 2. Jože Škubie-ovo iz Police (1715 gl.) v Litiji. — 3. Jozefe Brunner-jevo

(3310 gl.) v Kočevji. — 3. Blaž Mrak-ovo iz Jame (735 gl.) v Kranju. — 1. J. Skubie-ovo s Police v Zatični.

11. junija. 2. Jože Žnidaršič-ovo iz Bitinji (1000 gl.) v Bistrici. — 1. Jože Bratanič-ovo iz Gorenje Lokvice (1805 gl.) v Metliki. — 1. Jož. Zaje-ovo iz Horvača (1360 gl.), — 1. Jan. Prijatelj-ovo iz Zlatenka (1826 gl.), obe v Ribnici — 1. France Puc-ovo iz Orečja (1817 gl.) v Vipavi.

12. junija. 3. Tone Lokar-jevo iz Sturje v Vipavi. — 3. Ivane Merše-jeve iz Hrenovce (1880 gl.) v Senožečah.

14. junija. 3. Julijane Tomazin-ove (11322 gl.), — 3. Primož Pader-jevo (2460 gl.), obe v Ljubljani. — 3. Helene Janežič-ove iz Zgornjega jezera (1950 gl.), — 3. Mih. Šušteršič-ovo iz Lipsenj obe v Ložu.

15. junija. 2. Jan. Furlan-ovo iz Slapa (1190 gl.) v Vipavi. — 1. Rotije Judnič-ove iz Kloštra (1200 gl.) v Metliki.

16. junija. 3. Jak. Štrudel-novo iz Dolenje vasi (779 gl.) v Črnomlju.

Telegrafične denarne cene 7. junija.

Papirna renta 70.25. — Srebrna renta 74.50. — 1860letno državno posojilo 112.40 — Bankine akcije 962. — Kreditne akcije 234. — London 111.55 — Srebro 102.—. — Ces. kr. cekini 5.26. — 20Napoleon 8.90.

Denarstvene cene. 3. junija.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	70.25	70.35
5% renta v srebru	74.50	74.60
Srečke (lozi) 1854. l.	105.25	105.75
„ „ 1860. l. cel.	111.50	111.75
„ „ 1860. l. petinke	116.75	117.—
Premijski listi 1864. l.	137.50	117.75
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	—.—	—.—
Krajske, koroške in primorske po 5%	—.—	—.—
Ogerske po 5%	81.75	82.25
Hrvaške in slavonske po 5%	80.75	80.75
Sedmograške po 5%	78 —	78.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	960.—	961.—
Unionske banke	110.—	110.25
Kreditne akcije	234.—	234.50
Nižoavstr. eskomptne družbe	800.—	805.—
Anglo-avstr. banke	129.75	130.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	166.—	166.25
Tržaške „ 100 „ k. d.	111.—	—.—
„ „ 50 „ „ „	56.50	—.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	27.75	28.50
Salmove „ 40 „ „ „	36.75	37.25
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	27.50	28.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	27.50	28.—
St. Genois „ 40 „ „ „	27.50	28.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	21.25	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.75	23.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.26—	5.27—
Napoleonsd'or	8.90	8.91—
Srebro	102.—	102.10

Leopold Götzl,

stanujoč blizu nunske cerkve hš.-št. 25, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo raznih

podobarskih, malarskih in zlatarskih reči, na papirju, platnu ali kositarju; podobne rezljane iz lesa, ali narejene iz gipsa. (40—4)

Prodaja tudi vse, kar se potrebuje za šolo in sploh pisarske reči.

Na Prodaj je lep križev pot z okvirjem visok 25“ in širok 20“; ravno tako tabernakelj in za krsten kamen, več velikih podob Križanega za pokopališča in več drugega.

Priporočam se vsim duhovnim gospodom tudi za prenovljenje ali izdelovanje oltarjev, prižnic in križevih potov, z eno besedo, vsih cerkvenih reči ter obetam pošteno delo in kolikor mogoče po nizki ceni.

Prezvamem in sprejamem tudi vsa naročila cerkvenih oblek, banderjev in pa cerkvenega perila ter obetam vsa naročila izvrševati po željah prečastitih naročnikov in jim z dobrim blagom postreči.